

Cisterciácké klášterní krajiny

projekt spolupráce PRV
reg.č. 22/000/1931b/231/000001

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

Vývoj lesních porostů na Žďársku

Historie lesů- dějiny panství Žďár

- Jan z Polné- 1232-1234- povolal cistersterciácké mnichy ke kolonizaci území
- Žďárský klášter založen 1252
- Klášter zrušen císařem Josefem II dne 22.10.1784- majetek přešel do náboženského fondu
- 1826 panství Žďár kupuje Josef Vratislav z Mitrovic- od 1830 Ditrichštejnové- poté Clam-Gallasové
- 1930- hraběnka Eleonora Kinská rozená Clam-Gallasová
- Po 1. světové válce- První pozemková reforma- LDO Přebyslav
- Po 2. světové válce- Zdenko Radslav Kinský a Eleonora Kinská
- 6.3.1948 panství znárodněno
- 1.2.1993 obnovena správa- KINSKÝ Žďár, a.s.

Hospodářské užívání lesů

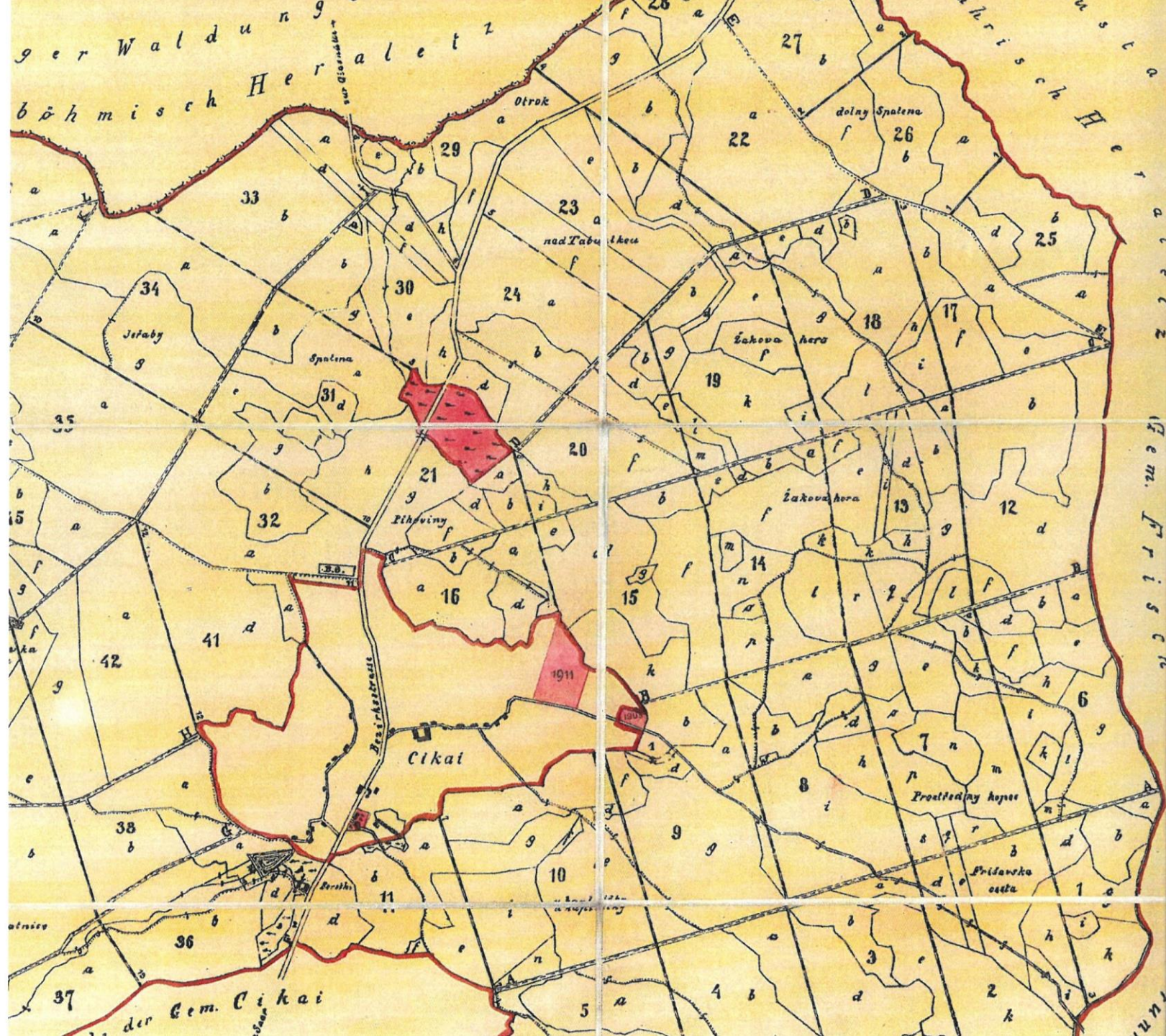
- Nástup hutnictví s sklářství ve 14. a počátkem 15. století začal výrazně měnit dřevinou a věkovou skladbu lesů- před tím lesy pralesovitého typu- těžby toulavou sečí
- hornictví a hutnictví- hamry** – budovány u vodních zdrojů a cest- dřevěné uhlí- výroba 100 kg železa až 700 kg dřevěného uhlí- již od 17 st. se udává, že dostupné dřevo je vyčerpáno- císařský výnos o omezení zpracování železné rudy- útlum železáren v Ransku- v 19. st obnovena výroba – roční spotřeba asi 40.000m³, konec železáren v roce 1886
- Sklářství**- v méně přístupných oblastech- Mariánská Huť, Nová Huť, Kocanda- vzhledem k vyčerpání zásob dříví brzo ukončen provoz
- Otop**
- Stavební materiál**
- Krmení pro hospodářské zvířata**- žaludy a bukvice

Vývoj hospodářské úpravy lesů- historie

- první zařízení lesů- 1789-1789- pro účely katastru a daňové
- První lesnické mapy- 1811-1812 Jan Jiří Hamberger- na jejím základě bylo provedeno lesmistrem Böhmem zařízení lesů obsahující popis jednotlivých porostů včetně obmýtí a poučení o provádění těžeb a lesnické evidence, lesy byly členěny na revíry, uváděny pokrokové instrukce:“ **Vyhýbat se odstraňování pěkných stromů, odstraňovat souše a polomy. Pro vrchnost vykonávat těžbu v nejsilnějších porostech, vést ji vždy ve směru postupu od SV a JZ, nikdy od Z nebo S, aby škodil vítr, holoseče klást odděleně. Kmeny zkracovat pilou, ne sekerou. Omezit pastvu dobytka v lese, travení a hrabání steliva a krádeže. Pilně sbírat semena všech dřevin a mít jich dostatek v zásobě.“**
- Ocenění lesů v roce 1833- Dietrichštejn- výsledné dílo má prvky LHP
- V roce 1881 je postupně les zařizován podle věkových tříd- zavádění holosečného HZ- zakládání umělých smrkových monokultur
- V roce 1920 zařizovatelé Bakeshové – LHP s snahou o podrostní HZ – vyčlenění Žákovy Hory a Dářka z les. hospodaření
- 26-28.10. 1930- sněhová a větrná kalamita- rozvrat tehdejších lesů- až 3,5 miliony m3 dřeva na Žďársku a Novoměstsku. Z 12tis ha lesního majetku bylo 11 tis. ha holiny.

Revír Cikháj rok 1898

Zachycena oblast Žákovy Hory

Větrná a sněhová kalamita 1930

Zpracování dřeva po kalamitě v době hospodářské krize.

Těžba- ruční práce – sekery a pily

Přibližování dříví- koňské potahy

Doprava - lesní železnice- 2 trasy : Račín- Hamry a Cikháj – Borky

Velké Dářko- mokrý sklad

Polesí Najdek (Hamry)- vývoj zastoupení dřevin

Lesy v oblastech s velkým hospodářským využitím.

Rok 1950- zastoupení dřevin

Smrk	Jedle	Borovice	Modřín	Buk	Ost. list
69%	9%	15%	3%	1%	3%

Rok 1811- procentické zastoupení dřevin se neuvádí, ale pořadí dřevin je stejné.

Porostní zásoba v roce 1811- **530m³/ha**- první smrkové monokultury po původních jedlobučin.

Porostní zásoba v roce 1950- **320 m³/ha**

Polesí Cikháj- vývoj zastoupení dřevin

	Smrk	Jedle	Buk	ostatní
1818	37%	28%	19%	16%
1988	86%	2%	7%	5%

Rozdíl v zastoupení dřevin SM – JD , a to vzhledem k tomu, že bylo smýceno 70% porostu a postupovalo se holosečně.

Současná porostní zásoba je 520 m³/ha.

Současné zastoupení dřevin dle platného LHP

	Smrk	Jedle	Borovice	Modřín	Buk	Ostatní
LHP 2019-2028	82%	2%	3%	2%	6%	5%

- Kůrovcová kalamita
- Přeměna druhové sklady- podsadby BK, JD
- Převod na podrostní a výběrný HZ

Děkuji za pozornost.

Ing. Jan Sovák

Lesní rada

mobil: 603847812

email: J.sovak@kinsky-zdar.cz